

Energiforsk AB  
101 53 Stockholm  
kontakt@energiforsk.se

Avdelningen för resurseffektivt samhälle  
Enheten för näringsliv  
CCS@energimyndigheten.se  
Diariennr 2023-206509

## Energiforsks yttrande över förordning och föreskrifter om statligt stöd för bio-CCS genom omvänd auktion

Energiforsk har beretts tillfälle att lämna yttrande över förordningen och föreskrifterna om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung samt konsekvensutredningen för föreskrifterna.

### Inledning

Energiforsk har under flera år bedrivit forskning kring bio-CCS. Ett resultat från dessa arbeten är att Energiforsk uppskattar att det finns en potential på uppemot tio miljoner årston negativa utsläpp från anläggningar för kraft- och värmeproduktion inklusive förbränning av biogent avfall.

Baserat på Energiforsks forskningssatsningar har ett 15-tal företag och organisationer inom fjärrvärmesektorn utvecklat en gemensam strategi "Så når vi negativa utsläpp från fjärrvärmesektorn". I strategin anges att fjärrvärmebranschen har ambitionen att på sikt bidra med en stor andel av potentialen om tio miljoner årston negativa utsläpp. Detta är möjligt genom att flertalet av branschens större anläggningar senast år 2045 har utrustats med koldioxidavskiljning. Samtidigt konstateras att finansieringsfrågan är helt avgörande för att realisera denna målsättning.

Energiforsk noterar att EU nu arbetar med att utveckla reglerna kring bio-CCS och co-claiming. Vidare kan noteras att den klimatpolitiska handlingsplanen tar upp frågan om frivilligmarknadens roll i finansieringen av bio-CCS projekt och tydliggör att även aktörer som får statsstöd för bio-CCS bör få sälja negativa utsläpp på en frivillig marknad.

### Synpunkter på förordning och synpunkter på föreskrifter

Energiforsk synpunkter är dels av principiell karaktär, dels i huvudsak gemensam för förordningen och föreskrifterna. Vi har därför valt att inte dela upp synpunkterna på respektive författning.

- Konsekvensutredningen avseende föreskrifterna omfattar inte alternativa finansieringsmodeller och berör inte heller potentiella målkonflikter som hänger samman med olika alternativ. Detta gör det svårt att utvärdera förslaget.
- Utformningen av förordningen och föreskrifterna berör principiellt ägandeskapsfrågan och frågan om additionalitet. Det finns i detta perspektiv tre aspekter som är särskilt viktiga att beakta vid utformningen av regelverket, nämligen; hur kan bio-CCS projekt

stödjas kostnadseffektivt, hur säkerställs att de nationella räkenskapernas integritet bevaras samt hur kan den frivilliga koldioxidmarknadernas integritet bevaras? En diskussion om dessa frågeställningar saknas i konsekvensanalysen.

- Potentialen för negativa utsläpp via bio-CCS är mycket betydande inom fjärrvärmesektorn. Det är viktigt att regelverken för omvänd auktion utformas så att de kostnadseffektivt bidrar till att realisera potentialen.
- Det finns vissa utmaningar i förordningen och föreskrifterna när det gäller möjligheten att kombinera statligt stöd med annan finansiering enligt 27 § i förordningen och 4 § i föreskrifterna. Statens kostnader för finansiering av bio-CCS riskerar på sikt att öka om staten ska stå för i princip hela kostnaden. Staten avstår samtidigt från möjligheten till samfinansiering med näringslivet, exempelvis via en frivillig marknad.
- Utvecklingen av en frivillig marknad för negativa utsläpp i Sverige riskerar att hämmas om det inte finns tillräckliga incitament för aktörerna som får stöd via den omvända auktionen att också erbjuda certifikat till en frivilligmarknad.
- Eftersom den ekonomiska ramen för den omvända auktionen är begränsad kan man anta att antalet anläggningar som tilldelas stöd blir färre om staten ska svara för i princip hela finansieringen jämfört med det fall stödet kan kombineras med annan finansiering, exempelvis via en frivillig marknad. Det leder troligen till att färre ton negativa utsläpp kommer att avskiljas från fjärrvärmesektorn under den tid som stödet avser.
- Det finns ett betydande värde i att utsläppsminskningarna av koldioxid sker i närtid. Detta bör beaktas när regelverken utformas.

Stockholm 2024-01-30



Markus Wråke, vd

Energiforsk